

národní
úložiště
šedé
literatury

Evidence v kostce 4 – Evidence oprávněných osob – stacionární zařízení

Sequensová, Markéta; Česeneková, Lucie
2019

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-432039>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 20.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz.

Evidence oprávněných osob – stacionární zařízení

| Ing. Lucie Česeneková, Ing. Markéta Sequensová
CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Osoby oprávněné dle zákona o odpadech zajišťují prostřednictvím úprav, využití nebo odstranění odpadů legální a environmentálně bezpečné nakládání s odpady. Evidence související s provozem stacionárních zařízení provozovaných oprávněnými osobami je náročnější než např. u původců odpadů. Obecně je předpokládána vyšší preciznost i s ohledem na skutečnost, že oproti původcům je nakládání s odpady hlavní provozovanou činností oprávněných osob. Ty by měly být vybaveny dostatečnými kapacitami a znalostmi pro plnění povinností stanovených zákonem o odpadech. Informace k problematice evidence stacionárních zařízení provozovaných oprávněnými osobami přináší tento článek.

Definice oprávněných osob dle zákona o odpadech

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění (zákon), definuje **oprávněné osoby** jako osoby (právníké osoby nebo fyzické osoby oprávněné k podnikání), které jsou při splnění podmínek stanovených zákonem nebo zvláštními právními předpisy (např. zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů, a dalších) **oprávněny k nakládání s odpady**. Nakládání s odpady je pak možné pouze v zařízeních, která jsou k tomu určena. Zákon obecně rozlišuje tři typy těchto zařízení:

1 Zařízení dle § 14 odst. 1 k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů, která je možné provozovat pouze na základě rozhodnutí krajského úřadu. Do této skupiny patří i zařízení provozovaná na základě **integrováného povolení** podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integro-

vaném registru znečišťování a o změně některých zákonů.

2 Zařízení dle § 14 odst. 2, která nejsou určena k nakládání s odpady, ale ve kterých dochází k využití odpadů splňujících požadavky stanovené pro vstupní suroviny. Lze mezi ně zařadit např. papírny, kovohutě, cementárny, zemědělece aplikující upravené kaly na zemědělskou půdu.

3 Zařízení dle § 33b odst. 1, která slouží ke zpracování biologicky rozložitelných odpadů (kompostárny) v množství nepřekračujícím 10 tun pro jednu zakládku, a jejichž roční zpracovatelská kapacita nesmí přesáhnout 150 tun. Tato zařízení jsou označována jako tzv. „malá zařízení“.

Zařízení provozovaná podle § 14 odst. 1 mohou být **stacionární** (s pevně danou adresou provozovny) nebo **mobilní** (zařízení se pohybuje po území kraje, ve kterém má platný souhlas k provozování). V některém z dalších čísel Odpadového fóra se budeme věnovat podrobněji tématu mobilních zařízení.

Souhlas k provozování stacionárního zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu odpadů podle § 14 odst. 1 zákona vydává krajský úřad místně příslušný adrese zařízení. Žádost o souhlas k provozování zařízení musí obsahovat náležitosti uvedené v § 1 vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (vyhláška).

Každý provozovatel musí krajskému úřadu předložit technický popis zařízení a technologií nakládání s odpady, seznam druhů odpadů, provozní řád atd. Provozní řád musí obsahovat mimo jiné seznam povolených kódů nakládání s odpady a seznam odpadů, které mohou být zařízením přijaty nebo produkovány.

K provozování zařízení podle § 14 odst. 2 a malých zařízení podle § 33b odst. 1 není požadován souhlas k provozování podle § 14 odst. 1, ale krajský úřad schvaluje jejich provoz na základě informací zaslanych prostřednictvím přílohy č. 22 vyhlášky do Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Tyto informace zahrnují např. popis technologie, údaje o projektovaných kapacitách, výčet odpadů

přijímaných do zařízení a kódy způsobu nakládání s odpadem. V případě malých zařízení ve smyslu § 33b odst. 1 je schválení provozu vázáno na kladné vyjádření místně příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností (ORP).

Pro účely plnění evidenčních a ohlašovacích povinností je každému zařízení pro nakládání s odpady (zařízení) přidělen jedinečný identifikační kód tzv. **identifikačního čísla zařízení** (IČZ). Všechny subjekty, které s odpady nakládají, jsou pak podle § 39 odst. 12 zákona povinny přidělená identifikační čísla používat.

Vybrané údaje o zařízeních (např. identifikace provozovatele, adresa zařízení, IČZ, povolené odpady, katalogizace zařízení aj.) jsou krajskými úřady zadávány do Registru zařízení a spisů (Registr), který je veřejně dostupný na adrese <https://isoh.mzp.cz/RegistrZarizeni/Main/Vyhledat>.

Každá oprávněná osoba je **povinna kontrolovat správnost těchto údajů** a v případě neshody nebo prodlevy v zadání zařízení do Registru kontaktovat příslušný krajský úřad ohledně nápravy. O Registru zařízení a spisů vyšel samostatný článek v Odpadovém fóru 5/2018.

Evidenční a ohlašovací povinnosti oprávněných osob

- Dle § 39 odst. 3 zákona jsou provozovatelé stacionárních zařízení ve smyslu § 14 odst. 1, § 14 odst. 2 a § 33b odst. 1 **povinni zaslat údaje o provozu zařízení** krajskému úřadu příslušnému podle místa zařízení, a to do 15 dnů od zahájení, ukončení, přerušeni nebo obnovení činnosti provozu zařízení včetně zahájení provozu podle změny souhlasu s provozem zařízení. Tyto údaje jsou zasílány na příloze č. 22 vyhlášky (Hlášení údajů o zařízení ke sběru a výkupu, využívání a odstraňování odpadů, zařízení podle § 14 odst. 2 zákona a malých zařízení podle § 33b odst. 1 zákona). K ohlašováním vybraných údajů dochází prostřednictvím systému ISPOP pomocí formuláře F_ODP_ZARIZENI. Stejný formulář slouží také provozovatelům zařízení dle § 14 odst. 2 a § 33b odst. 1 k získání IČZ.
- **Roční ohlašovací povinnost** vzniká oprávněným osobám v případě, že v kalendářním roce v **zařízení nakládají s odpadem**. Roční hlášení o produkci a nakládání s odpady (roční hlášení) se podává do 15. února následujícího roku

samostatně za každé zařízení, provozu a činnost na území ORP na příloze č. 20 vyhlášky (formulář F_ODP_PROD), vyjma níže uvedených výjimek. Provozovatelé zařízení pro zpracování, využívání a odstraňování **elektroodpadů** podávají roční hlášení na příloze č. 8 vyhlášky č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady a o bližších podmínkách financování nakládání s nimi (formulář F_ODP_PROD_EL). Provozovatelé zařízení pro sběr a zpracování **autovraků** podávají roční hlášení na příloze č. 4 vyhlášky č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (formulář F_ODP_PROD_AV).

- Pokud provozovatel zařízení provozuje i jinou činnost, při které vznikají odpady, je povinen zasílat zvlášť (odděleně od zařízení pro nakládání s odpady) roční hlášení i za provozovnu, kde odpad vzniká, a to bez ohledu na překročení hmotnostního limitu platného pro vznik ohlašovacích povinností u původců.
- Dojde-li během roku ke **změně provozovatele** zařízení, vztahuje se povinnost podat roční hlášení na každý subjekt (IČO), kterému vznikla za kalendářní rok ohlašovací povinnost (pokud bylo v zařízení nakládáno s odpady, podávají za toto zařízení původní i nový provozovatel samostatně hlášení, přičemž každý provozovatel uvádí pouze odpady, se kterými v zařízení nakládá v době, kdy zařízení provozoval).
- **Provozovatelé skládek** v první fázi provozu jsou povinni zasílat každoročně do 15. února také údaje o stavu vytvořené finanční rezervy, volné kapacity skládky a o poplatcích za ukládání odpadů a výpis z bankovního účtu příslušnému krajskému úřadu. Provozovatelé druhé fáze skládky zasílají pouze údaje o finanční rezervě a výpis z bankovního účtu. Pro splnění této povinnosti je v obou případech potřeba v ročním hlášení podle přílohy č. 20 vyhlášky vyplnit list č. 4.
- Na subjekty, které **produkuji a nakládají s kaly** vybraných katalogových čísel (02 02 04, 02 03 05, 02 04 03, 02 05 02, 02 06 03, 02 07 05, 19 08 05) se dle zákona vztahují po-

vinnosti každoročně ohlašovat vybrané charakteristiky kalu (% sušiny, výsledky mikrobiologických rozborů, měření koncentrace rizikových prvků aj.) na listu č. 3 přílohy č. 20 vyhlášky. Náležitosti ohlašování **použití kalů na zemědělské půdě zemědělcem** jsou uvedeny ve sdělení Ministerstva životního prostředí o způsobu ohlašování použití upravených kalů na zemědělské půdě (dostupné na https://www.mzp.cz/cz/sdeleni_ke_kalum).

- Provozovatelé zařízení ke sběru a výkupu odpadů jsou dle § 18 odst. 3 zákona povinni **identifikovat osoby**, od nichž přebírají nebo vykupují vybrané odpady uvedené v § 8 odst. 2 vyhlášky. V § 8 odst. 5 vyhlášky jsou také vyjmenovány odpady, na které se vztahuje zákaz sběru nebo výkupu od fyzických osob (např. umělecká díla nebo jejich části, pietní předměty, obecně prospěšná zařízení a jejich části apod.).
- Pro ohlašování **přepravy nebezpečných odpadů** jsou stanoveny rozsáhlé povinnosti, které jsou vyjmenovány v § 24 a § 40 zákona a jejichž splnění se provádí prostřednictvím elektronického Systému evidence přepravy nebezpečných odpadů – SEPNO (<https://www.sepno.cz/>).

Specifické způsoby evidence a vyplňování ročního hlášení

- **Příjem odpadů od stavební firmy.** V případě přejímky odpadů od partnerského subjektu typu stavební firma se praktikuje **univerzální přístup**. Do evidence se zanesou IČO a název stavební firmy, pro označení provozovny (IČP) se používá kód ORP, na které je stavební činnost prováděna, a do položky „Ulice“ se píše formulace „Stavební činnost na ORP (kód ORP)“.
- **Identifikace zahraničního partnera, který nemá v ČR přidělené IČO** (např. zahraniční společnost podnikající na našem území a produkující zde odpady). Při přejímce odpadů **vznikajících** na území ČR od **zahraniční firmy**, která nedisponuje IČO ani IČP ve smyslu české legislativy, je takový partner v evidenci a hlášení veden jako „subjekt bez IČO“. Pro identifikaci zahraniční firmy je nutné zadat její název a údaje o lokalitě, na které byl odpad produkován (obec, IČZÚJ, aj.). Do položky IČO se v tomto případě zadává kód státu, ve kterém má firma své sídlo. ▶

EVIDENCE V KOSTCE

- **Zařízení jako součást obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady.** Zařízení ke sběru a výkupu odpadů (samostatné IČO, provozovatelem není obec) může být zahrnuto do obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady (tj. je uvedeno v obecní vyhlášce jako místo, kam mohou občané odevzdat odpad). Zařízení přijímá odpad od občanů a informuje obec o množství takto přebraného odpadu. Ve svém hlášení uvede převzetí odpadu pod kódem nakládání B00 a jako partnera uvede obec. Původcem odpadu je v tomto případě obec, která jej eviduje jako svou produkci pod kódem A00 a evidenčně jej předává zařízení kódem AN3. Podrobněji jsme se této problematice věnovaly v článku Evidence měst a obcí, který vyšel v Odpadovém fóru 3/2019.
- **Zařízení provádí úpravu odpadů před jejich využitím.** Produkce odpadů, které vznikají po úpravě (evidováno tzv. „R-kódy“), a u kterých úpravou došlo ke změně chemických, biologických nebo fyzikálních vlastností a ke změně katalogového čísla odpadu, se eviduje kódem nakládání A00 (vlastní produkce). Takto produkované odpady se přednostně zařazují podle vyhlášky č. 93/2016 Sb., o Katalogu odpadů (Katalog odpadů)

do skupiny 19. Produkce odpadů, které vznikly úpravou, ale nedošlo u nich ke změně jejich vlastností a **katalogové číslo zůstalo stejné jako u původního odpadu**, se eviduje kódem **BN40** (Odpad po úpravě, když nedošlo ke změně katalogového čísla odpadu).

Nejčastější chyby v evidenci oprávněných osob

- **Jednotky.** Množství odpadů se ve všech hlášeních podávaných podle zákona o odpadech uvádí v tunách.
- **Chybné použití kódu BN30.** Kód BN30 je vyčleněn pro evidenci vybraných výrobků v rámci zpětného odběru, první převzetí autovraku nebo vozidel z různých druhů dopravy a převzetí odpadů od fyzických osob – občanů mimo obecní systém sběru a nakládání s komunálními odpady. Z tohoto důvodu se v ostatních případech příjem odpadů od firem eviduje kódem B00, a nikoliv kódem BN30.
- **Chybné zařazování odpadů přijatých od nepodnikajících fyzických osob (občanů).** V § 4 Katalogu odpadů je stanoven postup zařazování odpadů na základě odvětví, oboru nebo technologického procesu, ve kterém odpady vznikají. Činnost fyzických nepodnikajících osob

nelze zařadit pod žádnou z těchto kategorií, a proto jsou odpady vznikající na území obce činností občanů považovány za komunální odpady (skupina 20), popř. stavební odpady (skupina 17).

- **Chybné používání kódů nakládání.** Nesprávné používání kódů nakládání, které neodpovídají reálnému nakládání s odpady v povoleném zařízení nebo jejichž použití neumožňuje provozní řád ani rozsah povolení.

Tento článek nenahrazuje výklady legislativy a závazných pokynů Ministerstva životního prostředí. Autorky pouze chtějí upozornit na nejdůležitější povinnosti a úskalí, se kterými se oprávněné osoby setkávají.

V případě dotazů týkajících se evidence či práce s ISPOP je možné celoročně využít písemnou podporu EnviHELP (<https://helpdesk.cenia.cz>). Na webu ISPOP jsou dále k dispozici podrobné manuály pro podání hlášení prostřednictvím PDF formulářů.

V příštím čísle Odpadového fóra se v rámci série Evidence v kostce budeme věnovat evidenci zařízení pro sběr a nakládání s autovraky. □

Poznámka: Všechny použité zdroje jsou v celém rozsahu citovány v textu článku.

PŘEDPLATNÉ ČASOPISU 2019

- Pravidelný měsíčník pro průmyslovou a komunální ekologii
- **11 čísel** časopisu za cenu **1 100 Kč**
- **NOVĚ:** Při objednávce předplatného možnost získání **30 % slevy na předplatné časopisu PRO MĚSTA A OBCE**

- Objednávky předplatného na www.odpadoveforum.cz

